

L-systémy

L-systém alebo **Lindenmayerov systém** je druh formálnej gramatiky (formálny jazyk s prepisovacími pravidlami) známy najmä vďaka svojmu použitiu pri modelovaní vývinu rastlín, ako aj ďalším biologickým aplikáciám. Taktiež môžu byť použité aj na generovanie niektorých typov fraktálov.

Prepisovací systém - na začiatku je axióma (napr. znak/symbol, niekoľko znakov/slovo) a je daných niekoľko prepisovacích pravidiel, ktoré sa paralelne aplikujú na prvé slovo. Tak vznikne druhé slovo, resp. i-té slovo podľa počtu iterácií aplikovania pravidiel.

L-systémy sa interpretujú pomocou geometrických metód, napr. pomocou **korytnačej geometrie**, a spolu vytvorili univerzálny nástroj na modelovanie rastu rastlín v prírode.

Interpretácia základov jazyka pre korytnačku:

- **F** je pohyb vpred (**f** je pohyb bez kreslenia čiary)
- **+** je otečenie vľavo
- **-** je otočenie vpravo

Úlohy – Fraktály

Fraktál - geometrický objekt vybudovaný pomocou rekurzcie. Ide o nepravidelný, fragmentovaný geometrický tvar, ktorý môže byť rozdelený na časti, z ktorých je každá aspoň približne podobná, zmenšená kópia celého geometrického tvaru. Táto vlastnosť tiež býva nazývaná sebepodobnosť.

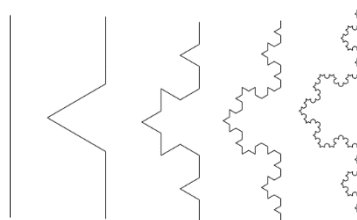
Kochova snehová vločka

Vytvorte jednu z prvých objavených fraktálnych kriviek. Postupne zvyšujte počet iterácií.

Axióma: **F**

Pravidlo: **F → F + F - - F + F**

Uhol: **60°**

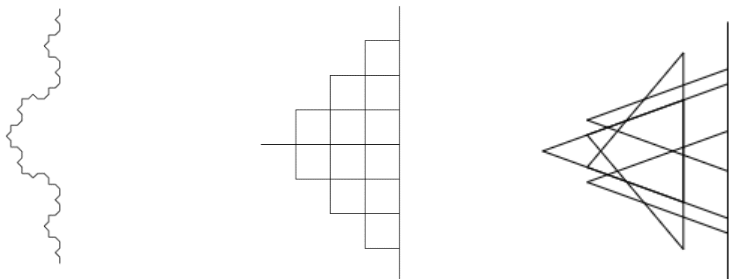

[F]
[F+F--F+F]
[F+F--F+F+F+F--F+F--F+F--F+F+F+F--F+F]
[F+F--F+F+F+F--F+F--F+F--F+F+F+F--F+F+F+F--F+F--F+F--F+F+F+F--F+F--F+F--F+...]

Variácie s uhlom a axiómou

Vyskúšajte upraviť uhol:

45, 90, 110, ...

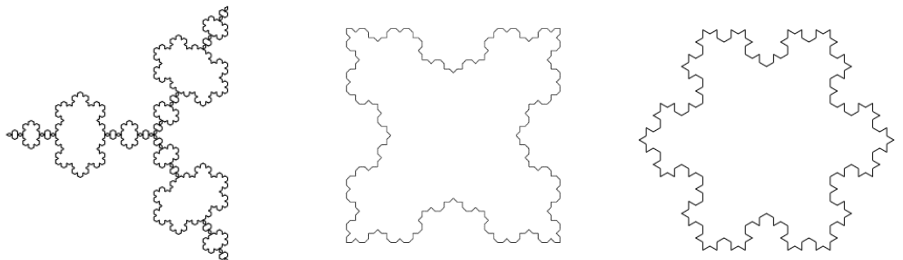

Upravte axióm systému:

F + + F + + F, pre uhol 60°

F + + F + + F + + F, pre uhol 45°

F - - F - - F, pre uhol 60°

Kochov ostrov

Vytvorte Kochov ostrov, pričom využite alternatívny zápis pre dlhé pravidlá. (Pozor! Nepárne iterácie sa nevykreslia. Skúste sa zamyslieť prečo.)

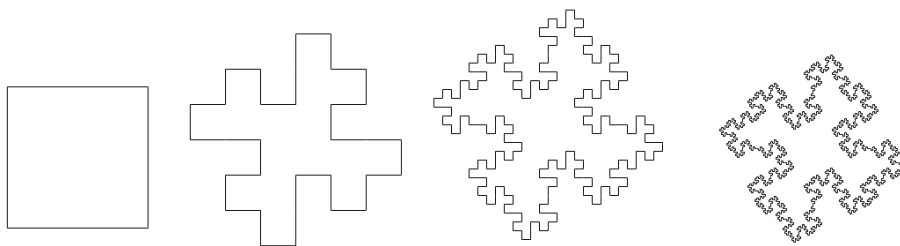
Axióma: **F - F - F - F**

Pravidlá: **F → P Q**

P → F - F + F + F

Q → F - F - F + F

Uhol: **90°**

Parametrizácia a perturbácia

Panel náhodnosti umožňuje vnieť do našich obrazcov chcenú chybu. Jej mieru vieme ovládať pomocou posúvačov “Faulty step” / “Faulty turn” a k nim prislúchajúcim posúvačom “Probability”, ktoré menia pravdepodobnosť výskytu danej chyby.

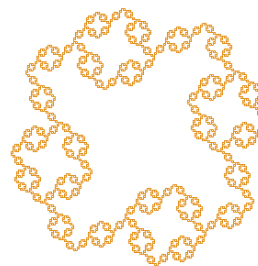
Preskúmajte ďalšie fraktály a využite pritom možnosti parametrizácie farby, hrúbky pera a náhodnosti. Jeden z vytvorených obrázkov si uložte.

Rôzne varianty **fraktálov**:

Axióma: **F - F - F - F**

Pravidlo: **F → F F - F - F - F - F + F**

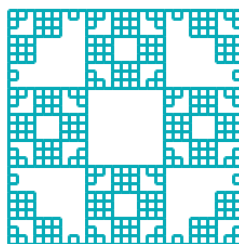
Uhol: **90°**

Axióma: **F - F - F - F**

Pravidlo: **F → F F - F - F - F F**

Uhol: **90°**

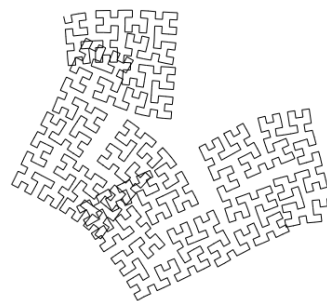
Hilbertova krivka:

Axióma: **P**

Pravidlá: **P → + Q F - P F P - F Q +**

Q → - P F + Q F Q + F P -

Uhol: **90°**

Úlohy – Modelovanie rastlín

Pre L-Systémy s vetvením rozšírime abecedu o dva nové znaky [a]. Pri interpretovaní slova i-tej generácie budeme [zátvorku chápať takto: korytnačka (pero) sa pred zátvorkou rozklonuje a svojmu klonu zverí interpretovanie nasledujúcej časti slova až po zodpovedajúcu] zátvorku. Ona sama paralelne pokračuje v interpretovaní slova za touto zátvorkou. Klonovanie tu predstavuje delenie rastových buniek a ich ďalší paralelný rast podľa zodpovedajúcich programov (zákonitostí).

Po každom vetvení, čiže po symbole], je možné pridať list, kvet alebo plod. Túto funkcionality obsahuje **panel štruktúr**.

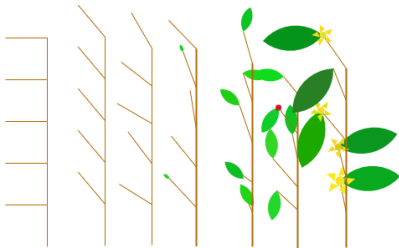
Byliny a stromy

Vyskúšajte symboly vetvenia pri vytváraní modelov rastlín. Experimentujte s iteráciami, parametrami, náhodnosťou, či štruktúrami. Opäť si jeden z vytvorených obrázkov si uložte.

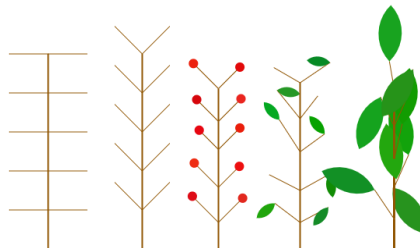
Základné vetviace sa štruktúry:

Axióma: **P**

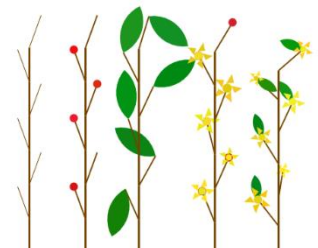
Pravidlo: **$P \rightarrow F [+ F] P$**

Pravidlo: **$P \rightarrow F [+ F] [- F] P$**

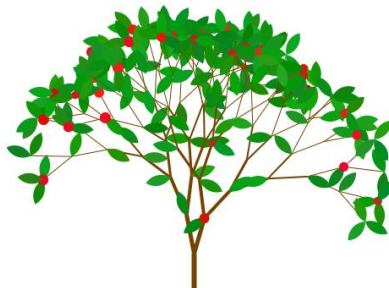
Pravidlo: **$P \rightarrow F [+ F] F [- F] P$**

Stromovité štruktúry:

Axióma: **P**

Pravidlo: **$P \rightarrow F [+ P] [- P]$**

Axióma: **F F F P**

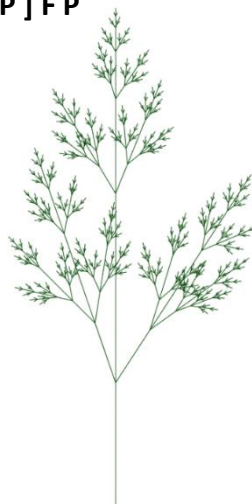
Pravidlo: **$P \rightarrow F [+ P] [- P]$**

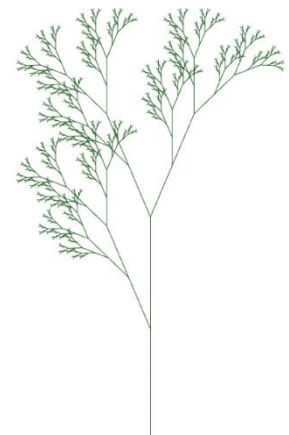
Byliny:

Axióma: **P**

Pravidlá: **$P \rightarrow F [+ P] [- P] F P$**
 $F \rightarrow F F$

Pravidlá: **$P \rightarrow F [+ P] F [- P] + P$**
 $F \rightarrow F F$

Systémy s nedeterminizmom

Ide o nahodný výber medzi pravidlami definovanými pre rovnaký znak.

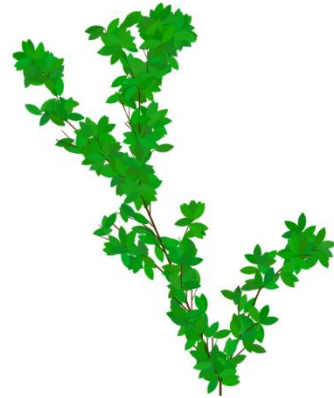
Vyskúšajte definovať viacero pravidiel pre jeden znak a vykreslite tieto systémy viac krát.

Axióma: **F**

Pravidlá: **$F \rightarrow F[+F]F[-F]F$**

$F \rightarrow F[+F]$

$F \rightarrow F[-F]$

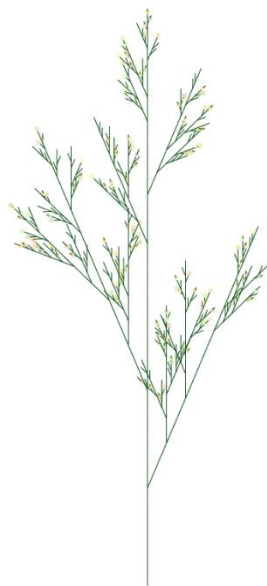
Axióma: **P**

Pravidlá: **$P \rightarrow F[QP]F[QP]QP$**

$F \rightarrow FF$

$Q \rightarrow +$

$Q \rightarrow -$

Skúste posledné **Q** v pravidle nahradiť znakom **F**.

Skúste pravidlo **$Q \rightarrow +$** zadať ešte raz. Vedeli by ste povedať, čo to spôsobí?